

Moskva 12. februarja. Zadnjih osem dni se je vršila na Krimu konferenca treh voditeljev zavezniških držav, predsednika vlade Velike Britanije g. Winstona Churchilla, predsednika ZDA g. Franklina Roosevelta in predsednika Sovjeta ljudskih komisarjev ZSSR Josipa Visarionoviča Stalina ob sodelovanju zunanjih ministrov, šefov štabov in drugih svetovalcev. Razen treh predsednikov vlad so konferenci prisostvovali naslednje osebe:

Od strani Sovjetske zveze: ljudski komisar zunanjih zadev SZ V. M. Molotov, ljudski komisar za vojno mornarico M. G. Kuznecov, namestnik šefa generalnega štaba Rdeče armade armadni general Antonov, namestnika ljudskega komisarja zunanjih zadev ZSSR, N. J. Višinski in I. M. Majski, maršal letalstva Hudjakov, veleposlanik v Veliki Britaniji Gusev in veleposlanik v ZDA Gromikov.

Od strani ZDA: državni sekretar g. Stettinius, šef štaba predsednika Leahy, specialni pomočnik predsednika Hopkins, direktor mobilizacijskega vojaškega urada Byrns, armadni general Marshall, vrhovni poveljnik vojno-pomorskih sil ZDA admiral mornarice King, šef za oskrbo ameriške vojske generalni poročnik Somerwell, administrator vojno-mornariških prevozov ad-

miral Land, generalni major Hutter, veleposlanik v SZ Harriman, direktor evropskega oddelka državnega departementa Hiss, pomočnik državnega sekr. Beauland, skupno s političnimi, vojaškimi in tehničnimi svetovalci.

Od strani Velike Britanije: minister zunanjih zadev Anthony Eden, minister vojnih prevozov lord Leathes, veleposlanik v SZ Kerr, namestnik ministra zunanjih zadev Cadogan; sekretar vojnega kabineta Briges, šef imperialnega generalnega štaba feldmaršal Portal, prvi mornariški lord Cunningham, šef štaba ministrstva obrambe general Ismay, vrhovni poveljnik zavezniških sil na sredozemskem bojišču feldmaršal Aleksander, šef britanske vojne misije v Washingtonu admiral Sommerwell, skupno z diplomatičnimi in vojaškimi svetovalci.

O uspehih dela Krimske konference so predsednik ZDA, predsednik Sovjeta ljudskih komisarjev ZSSR in predsednik vlade Velike Britanije dali naslednjo

izjavo:

1. Poraz Nemčije

Pretresli in določili smo vojne načrte treh zavezniških držav za končni poraz skupnega sovražnika. Vojni štabi treh zavezniških narodov so se shajali vsak dan med konferenco na posve-

tovanja. Ta posvetovanja so bila zelo zadovoljujoča v vseh pogledih in so privedla do tesne povezanosti vojnih naporov treh zaveznikov bolj kot kdaj koli prej. Izvršila se je vzajemna izmenjava najpopolnejših informacij. Popolno, soglasno in podrobno so bili napravljeni načrti tako glede rokov, obsega in povezanosti novih, še močnejših udarcev, ki jih bodo zadale srcu Nemčije naše armade in letalske sile od vzhoda, zahoda, severa in juga. Naše skupne vojne načrte bo svet poznal šele, ko jih bomo ustvarili, a prepričani smo, da bo tesno vojaško sodelovanje med našimi tremi štabi, doseženo na tej konferenci, pospešilo konec vojne. Posvetovanja naših treh štabov se bodo nadaljevala vsakokrat, kadar koli bo to potrebno. Nacistična Nemčija je obsojena na propad. Nemški narod, ki poskuša nadaljevati z nesmiselnim odporom, si s tem povečuje ceno svojega poraza.

2. Zasedba Nemčije in nadzorstvo nad njo

Dogovorili smo se o skupni politiki in o načrtu prisilnega uveljavljanja pogojev brezpogojne kapitulacije, ki jo bomo skupno predpisali nacistični Nemčiji, ko bo nemški odpor končno zlomljen. Ti pogoji ne bodo objavljeni, dokler ne bo nemški oboroženi odpor dokončno zlomljen. V skladu z dogovorjenim načrtom bodo oborožene sile treh držav zasedle v Nemčiji posebne zone. Z načrtom sta predvideni skupna uprava in nadzorstvo, ki jo bo izvajala Centralna kon-

trolna komisija, sestavljena iz treh vrhovnih poveljnikov treh držav s sedežem v Berlinu. Sklenjeno je bilo, da bodo tri velike države pozvale Francijo, ako bo ona želela, da izvede okupacijo ene zone in da sodeluje kot četrti član v kontrolni komisiji. Velikost francoske zone bodo določile štiri prizadete vlade po svojih predstavnikih v Evropski posvetovalni komisiji. Naš cilj od katerega ne bomo odstopili, je uničenje nemškega militarizma in nacizma ter ustvarjanje zagotovil, da Nemčija nikoli več ne bo mogla porušiti miru vsega sveta. Trdno smo odločeni, da razorožimo in razpustimo vse nemške oborožene sile, da enkrat za vselej uničimo nemški generalni štab, ki je vedno znova pomagal k oživljenju nemškega militarizma, da odvzamemo ali uničimo vse nemške vojne naprave, odvzamemo ali postavimo pod nadzorstvo vso nemško industrijo, ki bi jo bilo mogoče izkoristiti za vojno proizvodnjo, da pravično in hitro kaznujemo vse vojne zločince in da zahtevamo v blagu plačilo za razrušenje, ki so ga povzročili Nemci, da izbrišemo s sveta nacistično stranko, nacistične zakone, organizacije in ustanove, da odstranimo vsak nacistični in militaristični vpliv iz javnih ustanov, iz kulturnega in gospodarskega življenja nemškega naroda in da skupno napravimo še druge take ukrepe proti Nemčiji, ki bi bili potrebni za bodoči mir in varnost vsega sveta. Naš cilj ni uničenje nemškega naroda. Toda šele ko bosta nacizem in militarizem iz-

Ljubljana

202009133

9696
„Poljska začasna vlada narodne enotnosti“.

V. M. Molotov, g. V. A. Harri-
man in g. Achibald Clare Kerr se
pooblaščajó kot komisija, da se
posvetujejo v Moskvi v prvi vrsti
s člani sedanje začasne vlade in
z drugimi poljskimi demokratič-
nimi voditelji tako iz Poljske same
kot iz inozemstva, da se izvrši
preosnova sedanje vlade na zgo-
raj omenjenih temeljih. Ta poljska
začasna vlada narodne enotnosti
mora prevzeti obvezo, da izvede
čimprej svobodne in z ničemer
motene volitve na temelju splo-
šne volivne pravice s tajnim gla-
sovanjem. Vse protifašistične in
demokratične stranke morajo pri
teh volitvah imeti pravico, da se
jih udeležé in da postavijo kan-
didate. Ko bo poljska začasna
vlada narodne enotnosti sestavlj-
na na način, odgovarjajoč zgoraj
navedenim načelom, bodo vlada
ZSSR, ki sedaj vzdržuje diplomat-
ske stike s sedanjo začasno vlado
Poljske, vlada Zedinjene kraljevi-
ne in vlada ZDA vzpostavile di-
plomatske odnose z novo poljsko
začasno vlado narodne enotnosti
in bodo izmenjale poslanike, ki
bodo s svojimi poročili obveščali
svoje vlade o položaju v Poljski.

Predsedniki treh vlad smatrajo,
da mora vzhodna meja Poljske
potekati vzdolž Curzonove črte
s popravki na nekaterih mestih
5—8 km v korist Poljski. Pred-
sedniki treh vlad priznavajo, da
mora biti ozemlje Poljske bistve-
no razširjeno na severu in zahodu.
Predsedniki smatrajo, da bo v
vprašanju obsega teh razširitev
vprašana v odgovarjajočem času
za mišljenje nova poljska vlada

narodne enotnosti in da bo potem
končna določitev zahodne polj-
ske meje počakala do mirovne
konference.

7. O Jugoslaviji

Dogovorili smo se, da pripo-
ročimo maršalu Titu in dr. Šuba-
šiču, da takoj uresničita sporazum,
sklenjen med njima, in da sestavi-
ta začasno enotno vlado na temelju
tega sporazuma. Prav tako je bilo
sklenjeno priporočiti, da nova ju-
goslovanska vlada, čim bo sestav-
ljena, izjavi:

1. da se bo AVNOJ razširil z
vključenjem članov zadnje jugo-
slovanske skupščine, ki se niso
kompromitirali s sodelovanjem s
sovražnikom, in bo na ta način
ustvarjeno telo, ki se bo imenovalo
začasni parlament.

2. da se zakonodajni odloki in
sklepi, ki jih je sprejel AVNOJ,
predložijo v naknadno potrditev
ustavotvorni skupščini.

Splošno smo pregledali druga
balkanska vprašanja.

8. Sestanki ministrov zunanjih zadev

V času konference so se razen
dnevnega posvetovanja predsed-
nikov vlad in ministrov zunanjih
zadev vršila vsak dan ločena po-
svetovanja treh ministrov zuna-
njih zadev ob prisotnosti njihovih
svetovalcev. Ta posvetovanja so
bila izredno koristna in na kon-
ferenci je bil dosežen sporazum,
da se mora ustvariti nek stalni
način za izvedbo posvetovanj med
tremi ministri zunanjih zadev. Za-
to se bodo trije ministri zunanjih
zadev sestajali tako pogosto, ka-
kor bo to potrebno, verjetno vsake

tri ali štiri mesece. Ta posvetovanja se bodo vršila izmenoma v treh prestolnicah, prvo posvetovanje pa mora biti v Londonu po konferenci združenih narodov.

9. Enotnost tako v miru kot v vojni

Naša konferenca na Krimu je zopet potrdila našo skupno odločenost, da ohranimo in okrepimo v predstoječi mirni dobi enotnost ciljev in dela, ki je v tej vojni omogočila in zagotovila zmago združenim narodom. Zavedamo se, da je to sveta dolžnost vseh vlad do svojih narodov in do narodov sveta. Samo s stalnim in vedno večjim sodelovanjem, s stalnim in večjim vzajemnim razumeva-

njem med našimi tremi deželami in vsemi svobodoljubnimi narodi, se bo mogla ustvariti najvišja težnja človeštva, trden in trajen mir, ki naj, kakor pravi „atlantska karta“, zagotovi tak položaj, v katerem bodo ljudje vseh dežel lahko živeli vse svoje življenje, ne da bi vedeli za strah in stisko.

Zmaga v tej vojni in uresničenje nameravane mednarodne organizacije bo nudilo največjo priliko v vsej zgodovini človeštva, da se v najbližjih letih ustvari bistveni pogoji za tak mir.

W. Churchill, F. D. Roosevelt,
Josip Stalin

11. februarja 1945.

Obsodba je napisana in bo izvršena

(Članek Milovana Djilasa)

Dne 12. februarja zvečer so radijske postaje objavile vest, ki je ponovno po Teheranu navdala z radostjo trpeče evropske narode. Vsem svobodoljubnim narodom je vlila vero v zmago nad nemškim fašizmom. Ponovno je potrdila, da je zadeva naprednega človeštva v trdnih rokah. Dne 13. februarja zjutraj so po vseh ulicah svobodnih mest vsega sveta ljudske množice planile po prvih tiskanih sklepih zgodovinske Krimske konference. V prestolnici Jugoslavije je prebivalstvo planilo po prvih izvodih „Borbe“. Pred „Borbo“ so stale dolge procesije ljudi, ki so pričakovali, da izide časopis. Ni samo slučaj, da je naše ljudstvo z veseljem in nestrpnostjo pričakovalo vesti o sklepih velikih treh držav. V teh sklepih vidi konec svojemu trpljenju in zmago svoje pravične stvari v borbi za narodno svobodo in demokracijo. 13. februar je eden najbolj veselih dni v zgodovini naših narodov, v zgodovini svobodoljubnega človeštva.

Obup in zaskrbljenost sta zavladatale edino v hitlerjevski Nemčiji in v vrstah Hitlerjevih prijateljev in pomagačev. To je bilo obupno za Hitlerjevo Nemčijo. Obsodba je napisana in bo izvršena, o tem ni treba dvomiti. Hitlerjevski Nemčiji bide dvanajsta ura. Hitler je obljubil, da bo Nemčija tista, ki bo položila orožje pet minut po dvanajsti uri. Kaže pa, da ne bo Nemčiji odvzeto orožje radi neumne hitlerjevske politike pred dvanajsto uro, kar bi nemškemu narodu prineslo samo koristi, temveč točno ob dvanajsti uri, ko se bo vojni vihar, za katerega je kriva Nemčija, zgrnil nad vsako nemško vas in vsako nemško mesto.

Velikanski zgodovinski pomen Krimske konference je prav tem, ker vsebuje največ točk o sodelovanju med tremi velikimi zavezniškimi državami. V trenutku, ko je hitlerjevski Nemčiji ostalo edino upanje, edino politično orožje, — tako zato, da bi zaslepila nemški narod, kakor tudi, da bi zasle-

pila njihove prijatelje po svetu, — upanje, da bo mogoče na neki način izzvati spor med zavezniki, se je utrčila zveza med tremi zavezniškimi državami. Hitlerjevske nade in nade hitlerjevskih pomagačev so pokopane. Hitlerjevski Nemčiji ne ostane nič drugega kot smrt zločinca, smrt, ki jo je zaslužila.

Konferenca na Krimu je pokazala še enkrat vsem tistim, ki se pričakovali spor med zavezniki, da so se v svojih pričakovanjih zmotili. Velike tri zavezniške države korakajo naprej in vse bolj trdne vezi jih spajajo in vse bolj trdne bodo vezi, ki jih bodo spajale v borbi proti hitlerjevski Nemčiji. Skupno prelita kri v borbah proti Nemčiji, čeprav še tako dragocena, bo prinesla bogate sadove in svobodo svobodoljubnemu človeštvu.

Kaj označuje sklepe Krimske konference?

Sklepe Krimske konference označuje predvsem jasnost, kakršne po navadi ni v mednarodnih pogodbah. Vse je preračunano, vse od vojaških operacij do najbolj zamotanih političnih vprašanj. Do najmanjših podrobnosti je dosežena soglasnost ne samo v načelih, temveč pri delu, v praksi, ki se bo neizprosno, kakor je neizprosen tok zgodovine, pokazala v borbi proti hitlerjevski Nemčiji. V tem smislu so sklepi na Krimu rešili in odstranili vsa vprašanja, ki niso bistvena ali, ki bi na kateri koli način ovirala enotnost zaveznikov v borbi proti hitlerjevski Nemčiji.

Sklepe Krimske konference označuje nadalje jasno in ne-dvoumno stališče v vprašanju zagotovitve bodočega miru na svetu. Zmaga nad hitlerjevsko Nemčijo je že sama po sebi temelj ostvaritve in zagotovitve bodočega miru. Toda trije veliki voditelji zavezniških držav so istočasno postavili tudi osnovne temelje, na katerih mora počivati bodoči mir na svetu. Ni treba niti pomisliti, da se ta načela ne bi v bodočnosti v srečo svobodoljubnega človeštva estvarila.

In končno: sklepi Krimske konference označujejo glavnega vojnega krivca, hitlerjevsko Nemčijo. Predvideni so taki ukrepi, ki jamčijo, da se nemški imperializem ne bo mogel tako lahko in tako kmalu obnoviti, kot se je to

zgodilo po prvi svetovni vojni. Ukrepi, ki bodo storjeni nad premagano Nemčijo, imajo velikanski pomen za bodoče neodvisne evropske narode in za mir po vsem svetu. Te odločitve treh zavezniških držav so narodi Jugoslavije pozdravili z velikim veseljem in močnim zaupanjem, da se bliža čas njihove osvoboditve izpod nemškega imperializma. Toda ni samo v tem pomen teh sklepov za jugoslovanske narode. S temi sklepi je položaj Jugoslavije, oziroma pomen narodno osvobodilnega gibanja, ki predstavlja Jugoslavijo kot novo državo, okrepljen v mednarodni areni. V tem pogledu bomo poudarili samo nekaj najvažnejših vprašanj, ki se tu pojavljajo in so posebno naglašene v samih sklepih.

Prvič: S temi sklepi je dokončno napravljen konec vsem zahrbtnim igrarjem begunskih reakcionarjev v Londonu, ki so na vse mogoče načine izigravali sporazum med maršalom Titom in dr. Šubašičem. Sporazum bo izveden in enotna vlada bo osnovana. To zavisi od volje tistih, ki so sporazum podpisali. S strani velikih zaveznikov ni in ne bo nikakih ovir. Nasvet v tem pogledu, v pogledu uresničitve sporazuma Tito—Šubašič, sprejema narodno osvobodilno gibanje z veseljem, ker predpostavljajo ti sklepi uresničenje tistih teženj, za katere se je narodno osvobodilno gibanje borilo in ki so jih ljudske množice posebno v zadnjih demonstracijah proti izjavi kralja Petra tako enotno in ne-dvoumno potrdile.

Drugič: Sklepi Krimske konference velikih zavezniških sil so dokončno priznali AVNOJ kot začasen parlament, a bodoči vladi se priporoča, da izjavi, da bo dosedanje odloke AVNOJ-a potrdila ustavotvorna skupščina. To pomeni, da tri velike zavezniške države priznavajo odloke AVNOJ-a do sklicanja ustavotvorne skupščine. S tem so odloki AVNOJ-a v načelu dobili mednarodno veljavo. S tem so odloki AVNOJ-a, ki so imeli do sedaj okvir stvarne notranje veljave za Jugoslavijo, dobili tudi formalno veljavo pred drugimi državami. Pri tem je treba naglasiti da se v sklepih na Krimu priporoča Jugoslaviji da razširi AVNOJ s poslanci zadnje narodne skupščine, ki se niso kompromitirali s sodelovanjem z okupatorjem.

z načeli „atlantske karte“ o pravicah vseh narodov, da si izberejo obliko vlade, v kateri hočejo živeti, mora biti zagotovljena vzpostavitev suverenih pravic in samouprav za narode, katerim je te pravice vzelo nasilje napadalnih narodov. Za izboljšanje pogojev, pod katerimi bi osvobojeni narodi mogli uresničiti te pravice, bodo tri vlade skupno pomagale narodom v vsaki osvobojeni evropski državi ali v bivši državi — satelitu osi v Evropi, kjer bi to po njihovem mišljenju zahtevale okoliščine.

a) da se ustvarijo pogoji za notranji mir,

b) da se izvrše neodložljivi ukrepi za pomoč izčrpanemu ljudstvu,

c) da se ustvarijočasne vlade, ki bodo vsebovale predstavnike vseh demokratičnih elementov prebivalstva in jamčile, da bodo kolikor mogoče kmalu s svobodnimi volitvami izbrale vlade, ki bodo odgovarjale volji ljudstva,

č) da se pomaga, kjer bo potrebno, izvesti take volitve.

Tri zavezniške vlade se bodo posvetovale z drugimi zedinjenimi narodi in začasnimi oblastmi ali drugimi vladami v Evropi, kadar se bodo razmotrivala vprašanja, v katerih so one neposredno zainteresirane. Kadar bodo po mnenju treh vlad razmere v kateri koli osvobojeni državi ali v kateri koli izmed bivših držav — satelitov osi v Evropi zahtevale tako posredovanje se bodo takoj medsebojno posvetovale o nujnih ukrepih za ustvaritev

skupne odgovornosti, določene v tej izjavi. S to izjavo ponovno potrjujemo našo vero v načela „atlantske karte“, našo zvestobo izjavi združenih narodov in našo odločnost, da s sodelovanjem, z drugimi miroljubnimi narodi ustvarimo mednarodni red, zgrajen po načelih prava, posvečenih miru, varnosti, svobodi in splošni blaginji vsega človeštva. Z objavo te izjave izražajo tri sile upanje, da se jim bo začasna vlada francoske republike pridružila po predloženem postopku.

6. O Poljski

Prišli smo na Krimsko konferenco, da rešimo naša nesoglasja glede Poljske. Popolnoma smo pretresli poljsko vprašanje z vseh strani. Ponovno smo potrdili našo splošno željo, da vidimo, vzpostavljeno močno, svobodno, neodvisno in demokratično Poljsko, in po naših razgovorih smo se sporazumeli o pogojih, pod katerimi bo nova začasna poljska vlada narodne enotnosti sestavljena tako, da jo bodo priznale tri glavne sile. Dosežen je naslednji sporazum:

Na Poljskem je ustvarjen nov položaj s popolnim osvobojenjem Poljske po Rdeči armadi. To zahteva ustvaritevčasne poljske vlade, ki bi imela širšo osnovo, kot je bilo mogoče pred nedavnim osvobojenjem zahodnih delov Poljske. Začasna vlada, ki sedaj deluje v Poljski, naj bi se zaradi tega preosnovala na širšem demokratičnem temelju z vključitvijo demokratičnih voditeljev v inozemstvu. Ta nova vlada naj bi se potem imenovala

koreninjena, je upati na dostojni obstoj nemškega naroda in na mesto zanj v družbi narodov.

3. Reparacije Nemčije

Pretrgli smo vprašanje škode, ki jo je v tej vojni povzročila Nemčija zavezniškim narodom in smo ugotovili kot pravično, da Nemčija obvezno plača to škodo v naravi v največji mogoči meri. Ustanovila se bo komisija za plačilo škode, katere dolžnost bo prav tako, da premotri vprašanje obsega in način povračila škode, ki jo je Nemčija povzročila zavezniškim državam. Komisija bo delovala v Moskvi.

4. Konferenca združenih narodov

Sklenili smo, da po možnosti v najkrajšem času ustanovimo z našimi zavezniki splošno mednarodno organizacijo za ohranitev miru in varnosti. Smatramo, da je to bistveno, tako za onemogočenje napada, kakor tudi za odstranitev političnih, gospodarskih in socialnih vzrokov vojne s pomočjo tesnega in stalnega sodelovanja vseh svobodoljubnih narodov. Temelj je bil položen v Dumbarton Oaksu. Vendar o važnem vprašanju načina glasovanja ni bil dosežen sporazum. Na tej konferenci nam je uspelo, da rešimo te težave. Sporazumeli smo se, da se 25. aprila 1945. v San Franciscu v ZDA skliče konferenca združenih narodov, da se napravijo pravila take organizacije na temelju načel, izdelanih v neuradnih razgovorih v Dumbarton Oaksu. Takoj se bomo posvetovali s Kitaj-

sko in začasno francosko vlado in bo obema poslan poziv, da se skupno z vladami ZDA, Velike Britanije in ZSSR udeležita konference. Čim se izviši posvetovanje s Kitajsko in Francijo, bo objavljeno besedilo predloga o načinu glasovanja.

5. Izjava o osvobojeni Evropi

Sestavili in podpisali smo izjavo o osvobojeni Evropi. Ta izjava predvideva skladno politiko treh velikih držav in njihovo skupno delovanje pri rešitvi političnih in gospodarskih vprašanj osvobojene Evrope v skladu z demokratičnimi načeli. Navajamo besedilo izjave :

Predsednik vlade ZSSR, predsednik vlade Zedinjene kraljevine in predsednik ZDA smo se medsebojno posvetovali o splošnih koristih narodov svojih držav in narodov osvobojene Evrope. Imenovani skupno izjavljajo, da so se medsebojno dogovorili, da bodo v prehodni dobi nestalnosti v osvobojeni Evropi vodili skladno politiko vseh treh vlad glede pomoči narodom, osvobojenim nemškega fašističnega gospodstva, in narodom bivših držav-satelitov osi v Evropi, ko se bodo na demokratičen način reševala življenjsko važna politična in gospodarska vprašanja. Uvajanje reda v Evropi in obnovo nacionalnega in gospodarskega življenja je treba doseči na tak način, ki bo omogočal osvobojenim narodom, da uničijo zadnje sledove nacizma in fašizma ter ustvarijo demokratične ustanove, take, kakršne bodo sami hoteli. V skladu

Tu je potrebno dati neko pojasnilo. Zadnja skupščina v Jugoslaviji je bila izvoljena med režimom Milana Stojadinoviča 11. decembra 1938. leta. Veliko večino poslancev v tej skupščini imajo poslanci iz JRZ. Druga skupina poslancev je iz HSS. Toda HSS ni sodelovala pri delu te skupščine. Vlada Cvetković-Maček je ob prihodu na oblast razpustila to skupščino. Ni potrebno naglasiti, da je bila ta skupščina voljena pod najbolj surovim terorjem nemškega agenta Milana Stojadinoviča, ki je danes zajet od zaveznikov na nekem otoku v Indijskem oceanu.

Če gledamo stvar s te strani, izgleda ta nasvet zaveznikov malo čudno. Toda bilo bi v osnovi napačno tako razumeti ta nasvet. V nasvetu ni bistveno to, kakšna je bila skupščina, temveč zagotovitev legalne državne zveze med staro in novo Jugoslavijo pred velikimi silami. Ni treba pozabiti, da predvideva ta nasvet zaveznikov, da vstopijo v razširjeni AVNOJ samo poslanci, ki se niso kompromitirali s sodelovanjem z okupatorjem. S tem so narodi Jugoslavije zavarovani pred vsakršno vodilno vlogo fašističnih krogov, ki so odgovorni za 6. aprilski zlom in poznejše zločine. Ta nasvet zaveznikov torej ne zadeva ob temelje dosedanje borbe narodov Jugoslavije. Narodno osvobodilno gibanje ni nikdar odbijalo, da se njegova osnova razširi z vsemi tistimi ljudmi, ki niso izdali svoje domovine, brez ozira na njihovo prejšnje ali današnje politično prepričanje. Tudi v bodočnosti nima narodno osvobodilno gibanje razlogov, da ne bi nadaljevalo zveze državnosti stare Jugoslavije, če to ne ovira borbo proti okupatorju in če jo ne predstavljajo sodelavci okupatorja.

Zato ta nasvet velikih zaveznikov ne bo oviral narodno osvobodilnega gibanja.

Narodi Jugoslavije pod vodstvom maršala Jugoslavije tovariša Josipa Broza — Tita niso stopili v to vojno proti hitlerjevski Nemčiji zato, da bi slabili in razdruževali tri velike zavezniške države, temveč, da store vse kar morejo za utrditve tega bloka. Narodi Jugoslavije se bore skupno z velikimi zavezniki in cenijo kot narodi, ki se častno in nesobično bore, sklepe treh velikih držav, sprejete v vojni, kot vojni zakon, kot nalogo, ki se mora izvršiti v borbi proti skupnemu sovražniku. Boreč se za svojo osvoboditev, boreč se za uničevanje tistega starega stanja, ki je našo deželo pahnilo v strašno katastrofo, se mi istočasno borimo z neizprosno in srditostjo, s katero se borimo proti Nemčiji, tudi proti vsemu tistemu, kar bi moglo na kakršen koli način slabiti odnose med velikimi zavezniškimi državami. Radi take dalekovidne politike voditelja Jugoslavije, bo izšla Jugoslavija iz te vojne kot svobodna in neodvisna država, urejena po načelih demokracije in enakopravnosti narodov. To izhaja neizprosno, kot je neizprosno tok zgodovine, iz sklepov Krimске konference.

Premalo je, če rečemo, da mi te sklepe pozdravljamo in se jih veselimo. Narodi Jugoslavije bodo najbolj trdni borci za njihovo uresničitev, ker ti sklepi od začetka do konca predstavljajo zmago nad skupnim sovražnikom. S svojo dosedanje slavno borbo smo to stokrat potrdili. Pot, po kateri smo šli od vstaje 1941. leta, se je izkazala za pravilno in bo z zlomom hitlerjevske Nemčije pripeljala do popolne zmage idealov naših narodov.

Naša usoda je v naših rokah, v rokah samih narodov Jugoslavije. Sklepi Krimске konference nam to ponovno potrjujejo in dajejo še bolj močno upanje in še večjo moč v borbi proti sovražnikom južnih Slovanov — nemškimi imperialisti.

IZDAJA PROPAGANDNE KOMISIJE PRI IOOF

Št. 1 — Februar 1945

Tiskala „Partizanska tiskarna“